

Pranwan (20), A, 2020

Hkristu hta tsawra ai nu wa hpu nau ni e, ndai laban gaw pranwan ladaw hta (20) ngu na laban rai nga ai.

Mahte Laika hta lu su sahti ai gaw shingyim masha a hkye la hkrum lam hta pat shing dang ai mailung tawng kaba rai nga ai nga nna sadi jaw da ai hpe na lu ai kasa ni gaw Yesu Madu hpe “Kadai wa hkye la hkrum lu sana ta?” ngu san da ma ai.

Yesu Madu, jaw ang ai hte, ngang kang ai mahtai langai, shanhte hpe bai jaw da ai. “Masha a atsam hte kadai wa hpe mung hkye hkrang la na matu dang di lu ai nrari; Karai Kasang mahtang gaw yawng mayawng hpe dang di lu nga ai,” ngu Mt 19:26 hta Yesu Madu hkum nan tsun da nga ai.

Ndai laban na chyum daw masum hte gaw Yesu Madu tsun ai ga si ni a lachyum hpe shalen ya nga ai. (1) kadai rai tim, tinang atsam hte sha tinang a hkum hpe hkye la n lu ai. Karai Kasang chyu sha hkye hkrang la ya lu ai. (2) Hkye la lam gaw Yawng a matu re. Hkye hkrang la hkrum na matu myit mada let myit daw dan nna shakut ai ni yawng hkye la hkrum lu na re. (3) Tinang hkum nan hkye la hkrum lu na matu hpyi la lu ai ahkaw ahkang kadai mung n-nga ai. Hkye hkrang la lam gaw Karai Kasang a tsawra matsan dum la ma ai myit san san hte sha lu la ai re.

“kadai mung hten bya ai n hkum u ga, shi ra nga ai majaw...,” ngu 2Petru 3:9 hta tsun da ai. Kasa 10:35 hta, “Karai Kasang gaw shi hpe hkrit hkungga nawku daw jau nna ding hpring ai amu galaw ai wa kadai hpe mung amyun lata ai sha sharawng awng ai hte hkap la nga ai,” nga nna tsun da ai. Ndai Chyum daw ni gaw anhte hpe hkye la na matu Karai Kasang a matsan dum lama ai masin masa hpe grau chye na lu na matu shalen ya nga ai.

Shingyim masha ni hpe hkye la na Karai Kasang a lahkam nnan

Shingyim masha a yubak mara majaw Madu Karai hte tsan gang mat ai. Karai Kasang gaw shanhte hpe hkye la na matu lahkam nnan htawt hpan ai. Anhte shingyim myit hte ndang dep lu ai shi a matsan dum lama ai tsawra myit hte masha shagu hpe hkye la na matu Karai Kasang gaw prat shagu na masha ni hte matut mahkai wa ai. Tinang a mara matu myit malai tawng ban ai ni hte Karai Kasang

ladawn ya ai hkye hkrang la lam hpe hkap la ai ni yawng hkye hkrang la hkrum lu ma ai.

Karai Kasang Abraham hpe lata la nna, Israel myusha ni a ningbaw shatai wa ai. Dai myusha ni hku nna kaga shingyim myusha ni hpe hkye la na matu Karai Kasang a matsan dum lama ai hpe chye na matu ra sharawng ai.

Israel Myusha ni hpe kaga mungdan na myusha ni hte n kayau na matu hkrang da lai wa ai. Dai ten hta Israel myusha ni kaga myusha ni hte kayau jang shanhte h pang maga de lawm wa na hpe Karai Kasang chye ai. Dai ten na shanhte lawm wa na tsang ra ai, kaga mungdan na myusha ni gaw n kaja ai ni rai nga ai. Mara galaw ai hte nat sumla naw ai ni rai nga ma ai.

Israel myusha ni gaw Karai Kasang a yaw sin ai hpe mu shut hkam la shut ma ai. Lacyum hpaw shut ma ai. Dai gaw Israel myusha ni chyu sha hkye hkrang la hkrum lu na ngu ai lam rai nna, kaga mungdan masha ni yawng karai kasang a kabai kau hkrum na ni re majaw hten run mat na ngu hkam la shut ai lam rai nga ai.

Yuda masha nre ai masha langai hpe Yuda masha ni gwi ngu shaga chye ma ai da. Karai Kasang gaw Myihtoi ni hku nna, dai zawn hkam la shut ai hpe sharai ya na matu shakut wa ai.

Yuda masha nre ai ni Yerusalem htingnu kata shang n'mai ai. Shang jang si dam rai nga ai. Rai tim, dai shara gaw lani mi na nhtoi hta myusha shagu akyu hpyi mai ai nta bying wa na ra ai. Lama na Yuda masha nre ai kaga myusha ni Yaweh Karai Kasang a ga shaka hpe hkap la ai rai yang (shanhte Karai Kasang a tara hpe hkan shatup ai rai yang), bai tinang hte ni htep ai wa hpe tara ai hku kanawn mazum ai rai yang, tsun ga nga yang, Isaiah tsun da ai hte maren "tara ai lam" nga ai rai yang shanhte a sak jaw daw jau kumhpa hpe kabu gara let hkap la na re.

Tsun mayu ai gaw, Yuda masha nre ai ni a nawku daw jau lam hpe Yuda myusha ni hpe masat da ai hte maren hkan shatup lam hpyingtsup jang Karai Kasang hkap la na masa hta nga ai.

Yuda masha nre ai ni mung hkye hkrang la hkrum na re ngu Yuda masha ni myit hta n'rawng ai sha tsun shapraw ma ai. Rai tim, Yuda htung hte nawku daw jau ai ni a matu sha rai nga ai. Dai ni hpe rai tim, Yuda masha ni hte maren sha myit la tawn da na n'rai ma ai. Yuda masha ni a ningmu hta kaga masha ni gaw matsan shabat re ai gwi zawn rai nga ai da.

Shingyim masha ni a matu hpring tsup ai hkye hkrang la lam Yesu Madu hta sha hkam la lu ai.

Yesu Madu si hkam ai a marang e, shingyim masha ni hpe hkye hkrang la na matu n nga n mai ra ahkyak ai mara dat lam hte wenyi sak prat hpe madu lu na ahkang jaw da ai.

*Mt 15:24 hta, **Canan** numsha hpe tsun da ai “Israel myusha ni hta na dam mat ai sagu ni a matu sha ngai hpe shangun dat nngai,” ngu ai ga hpe lachyum hta la shut n'mai ai. Dai hte seng nna, pranwan ladaw () hta Palestine mungdan de hkum lai shang mu ngu Madu Yesu bai tsun da ai. Dai gaw Yuda masha ni hpe sha kabu gara shiga shana na matu ngu ai Karai Kasang a ga sadi hpe ja hkum shatsup na matu rai nga ai.*

Bai hkrungrawt ai hpang Kawa Karai Kasang hpang de n'lung wa shi yang, Yesu Madu gaw shi a sape ni hpe mungkan shara shagu de pru sa nna masha shagu hpe kabu gara shiga htawn tsun na matu hkang da ai. Kadai hpe mung garan jahka da ai lam n-nga ai sha, hkap la ai ni yawng hpe kashin kamun jaw nna, hkye hkrang la lam du shangun ai (Mt 28:19-20, Mk 16:16). San Pawlu dai hpe atsam sha chye na ai majaw ahkyak la hkan galaw wa ai. Shi Yuda masha ni nga ai mare de du yang shawng nnan du manam ai shara gaw Yuda Tara Jawng kaw sha rai nga ai. Dai shara kaw du hpawng ai Yuda masha ni hpe shawng hkaw tsun ai.

Shi hkaw tsun ai lam hpe nyet kau hkrum jang myit n-pyaw ai hte kaga myusha ni nga ai shara de hkawm sa nna hkaw tsun ai lam Antioch kaw na Yuda masha ni tsun ai hta chye lu nga ai. “Dai Karai Kasang a mungga nanhte hpe shawng tsun dan na ra nga ai; rai ti mung, nanhte mahtang dai hpe n hkap la nna nhtum nwai asak hte n ging dan ai ni rai ga ai ngu nna tinang dai myit nawn daw dan la myit dai majaw anhte gaw, nanhte kaw na pru mat wa nna kaga maigan amyuu ni hpang de sa wa na saga ai,” ngu Kasa 13:46 hta tsun da ai.

Kasa ni a matu Yuda masha nre ai ni hpe hkye hkrang la na matu gaw loi la ai nrai nga ai majaw hkap la na matu yak na ma ai.

Raitim, **Pentecost** shani kasa ni a ntsa Chyoi Pra ai Wenyi yu hkrat wa ai zawn **Syria** mung na **Du Celeneus** nta kaw dinghku masha yawng hta Chyoi Pra ai Wenyi yu hkrat wa ai hpe San Petru mu ai jang mau mat ai, (Kasa 10:45).

Kasa manang ni hpe bai tsun dan ai shaloi shanhte ni mung mau ma ai lam Kasa 11:18 hta mu lu ai. “Karai Kasang gaw maigan masha ni hpe mung myit malai lu nna asak hkrung nga na ahkaw ahkang jaw nga a hka!

Dai ni sha n ga ai. Yesu Madu hpe shawng ningnan hkap la kam sha ai masha ni mung mau kabu ma ai hpe mu lu nga ai. Dai aten na Hkristan ni gaw **Canan** num sha hpe Yesu Madu madun dan ai lamyit kumla hpe yu nna Madu gaw masha yawng mayawng hpe hkye hkrang la mayu ai sakse re ngu hkam la ma ai.

Canon num sha, Yesu Madu hpe kamsham na matu akyu jashawn ai ladat amy myu hpe yu yu ga. (1) Yesu Madu gaw num sha hpyi shawn ai hpe bai n htan ya ai ladat hte h pang wa ai (Mt 15:23). Dai num sha gaw tara maigan masha rai tim, Yuda masha ni kaw n na la ai “du sa na hkye la Madu Yesu hpe David a kasha ngu shaga wa ai”. Yesu Madu ga htang ai lam n-nga ai gaw n gawn n sawn tai ai rai tim, shi hta kam sha ai ni hte rau dai num sha a myit hta bungli galaw h pang sai rai nga ai. (2) Kasha ni a sha hpa hpe la nhtawm gwi ni hpe jaw kau na gaw n-jaw nga ai,” ngu ga hte tsun h pang ai (Mt 15:26). Shawng de tsun da sai hte maren Yesu mung Yuda masha nre ai wa hpe “gwi” ngu ai ga si hpe jai lang ai majaw mau mat chye ai. Yesu Madu shawng dik ai ga si hpe shayawm ai hku rem ai gwi, shing nrai, rem da ai gwi kasha hte shabung na jai lang mat ai. Dai hta grau ahkyak ai gaw shi a nsen rai nga ai. Dai num sha hpe yu kaji nna dip tsun ai lam nre ai sha, tengman ai shawang tsaw ra myit tawn da ai hpe mu lu nga ai. Dai num mung shi hpyi shawn ai lam lu la na, awng dang na re ngu kam kaba myit hte bai htang ai hpe mu lu ai. “Rai nga ai Madu e, gwi ni gaw tinang a Madu a sha ku hta na hkrat ai ayun yaw ngam ni hpe sha mai nga ai” (Mt 15:27). (3) “Nang gaw kam sham myit kaba ai numsha rai nga ndai! Nang ra sharawng ai hte maren byin wa lit ga,” (Mt 15:28). Ga ndai gaw dai numsha hpe tsun ai rai tim, makau grup yin kaw nga ai kasa ni hte masha yawng hpe tsun ai zawn rai nga ai. Ndai numsha hte shi zawn re ai masha ni hpe yu mu! Nanhte gaw Yuda masha nre ai ni hpe matsat shabat “gwi” ngu shaga ma ai. Nanhte kam sham myit yawm ai hpe Ngai hkring hkring shadum da sai ngu Madu tsun nga ai zawn rai nga ai. Mt 14:31, 16:8 hta hti yu ga. Ya gaw shanhte yu kaji ai wa a kam sham myit kaba hpe Yesu shakawn da ai. Yesu hpe kam ai gara mungdan masha rai tim hkye hkrang la hkrum na hpe matsing da ga.

Anhte hkye hkrang la hkrum ai gaw Karai Kasang a tsaw ra matsan dum lama ai a majaw re.

Rom 9:1-5 hta, San Pawlu gaw Yesu Madu la sa wa ai hkye hkrang la lam hpe Karai Kasang tsaw ra ai myusha ni n hkap la ma ai majaw myit n pyaw ai lam tsun da ai. Dai majaw Ndai laban na chyum daw lahkawng hta San Pawlu gaw Hkristan masha ni yawng hpe Karai Kasang a matsan dum lama hte hpring tup ai yaw sin lam hpe sung dik ai hku chye na shangun mayu nga ai. Anhte chye da ra ai gaw shingyim

masha ni a chye myit, chye mang ai lam nnga majaw Karai Kasang a yaw sin lam galoi mung hten run mat na nre ngu ai rai nga ai.

Karai Kasang hpe hpan lahkawng hku shakawn na hpe San Pawlu Anhte hta bying shangun mayu ai lam rai nga ai. (1) Kabu gara shiga hpe Yuda masha ni n hkap la ma ai majaw, laga myusha ni kaw hkaw tsun na matu lam hpaw hpang wa ai. Hpara sumla naw ai kaw na Hkristan masha tai wa ai ni gaw Karai Kasang a matsan dum lama ai hpe shakawn ging ai. (2) Laga myusha ni hpe hpye la ai majaw karai Kasang a matsan dum tsaw ra myit yawm htum ai nre. Karai Kasang Yuda masha ni hpe hkye la na matu ja hkring kau ai mung nre. Karai Kasang masing jahkrat ra jang jahkra wa na re. Karai Kasang a ningpawt yaw sin ai lam gaw Israel myusha ni kawn laga myusha ni hpang de du lu na matu rai tim n hti n htang tai mat ai. Hkye hkrang la lam gaw laga myusha ni kawn Yuda myusha ni hpang de du wa ra ai. San Pawlu gaw dai hpe si ai ni hpe jahkrung sharawt ai hta grau nna mau hpa rai nga ai ngu tsun da ai.

Israel myusha ni gaw Wenyi lam hta si mat ma sai rai nna, lani mi na ten Hkristu hta asak bai hkrung wa na ra ai. San Pawlu gaw shi a mungga hpe Karai Kasang a matsan dum tsaw ra myit hte ginchyum dat da ai. “Karai Kasang gaw kadai hpe rai ti mung shaga la nna shaman chyeju jaw na matu daw dan sai hpang myit n galai chye ai wa rai nga ai” (Rom 11:29). Dai majaw anhte ni sumsing mungdan du ai shaloi “Oh Wa e, Nang Madu a jarit n nga ai matsan dum tsaw ra myit hte sha nrai yang anhte ndai shara hta du lu na nrai nga ai” ngu chyeju dum na rai ga ai.

Karai Kasang ladawn wa ai hkye hkrang la lam hpe nyet kau ai lam gaw gara hku mung sumru nlu ai mau hpa kaba nan rai nga ai.

Karai Kasang jaw ya mayu ai myit hte ladawn wa ai hkye hkrang la lam hpe nyet kau nna nga-rai mung hpe lata gwi ai masha nga ai kun? Myit n pyaw hpa rai nga ai. Hpa majaw nga yang, Karai Kasang atik anang shadut nna jaw ai nrai nga ai. Karai Kasang gaw Shi ladawn ya ai chyeju hpe hkap la na, n hkap la na, anhte hpe lawt lu ai ahkang jaw da sai re. Anhte ni si ai shani hta she anhte a prat hta Karai Kasang hpe hkap la ai, n hkap la ai lam hta mahta nna, je yang hkrum na rai ga ai.

San Augustine dai lam hpe shaning law law sumru wa ai hpang anhte hpe si ai shaloi Hkristu hta hpring tup hkap la na matu manu dan dik hpaji jaw ga langai tsun da ai. Dai gaw, “Anhte ni hkye hkrang la hkrum lu na matu laga masha ni hpe hkye hkrang la lam jaw ya na matu bying mai ai made garum ai lam hta grau ai pahkam hkam lu ai lam nnga ai. Kaga grau ai mahkrum lam nnga sai ngu ai rai nga ai. Ni hte ai hpu nau ni hpe tinang hkum hte mare tsaw ra nga ga.

Akyu Hpyi Saga

Wa Karai Kasang e, Nang Madu ladawn ya ai hkye hkrang la lam hta hkawm sa lu na chyeju jaw ya rit. Dai hkye hkrang la hkrum la rai nga ai “hpu nau ni hpe hkye hkrang la hkrum mu ga bying mai ai made atsam dat garum shingtau lu na chyeju mung jaw ya rit. Anhte a Madu Hkristu a marang e hpyi nem nga ai. Amen.

Hkristu hta tsaw ra ai kanu kawa tara hkaw sara/num ni hte nu wa hpu nau ni e, ndai laban gaw pranwan ladaw hta (20) ngu na laban rai nga ai.

Hti ang ai Ja Chyum Mungga ni gaw

Chyum Mungga Daw (1) Isaia 56:1,6-7

Chyum Mungga Daw (2) Roma 11:13-15,29-32

Kabu Gara Shiga Mahte 15:21-28

Ndai Ja Chyum Mungga ni hpe hti nna, hpawtni na nawku dawjau lamang ni hpe woi awn nga ga.